

FURÚMIÑETU LIGÁRADAN PÁBLO LUN TIMOTÉO

Labürijan Páblo lun Timotéo

¹ Áu Páblo, láni Jesucristu apóstolu áu, noúnajoún láu lugúmadin Búngiu le Wasálbaragüle lúma Wabúreme Jesucristu, le uágubei weménigida lun webélurun siélun.

² Nabürüjañoun gárada to bun, Timotéo, niraü le tímatimaati lídan waffíñen luágu Jesucristu. Resíbibeí abíniruni, gudémejabu lúma darángilaü lúmagiñe Wáguchi Búngiu lúma lúmagiñe Jesucristu le Wabúreme.

Ewéridijani lueí arúfudajani le maríchabei

³ Queí meja nayúmuragun bun dán meja le nídinbei Macedonia, reídeimemebá ubúrugu Éfeso lun baríñagun joun ítaga gürígia lun marúfudajan jamá cátei le maríchabei,

⁴ meténi jagíame lún buri úraga le magúmuchaditi jawágu jenébaanfaangu binádu mútu. Cátei buri le, barürügüti sigénei le málati, ani míderagun lumútiña gürígia lun jesériwiduni Búngiu láu jafíñerun luágu.

⁵ Le lúnbei barúfudajani joun afíñetiña jagía, lun jínsiñegua jamá jámagua lugúndun jarúmaaru tan janígi, míchujali jarítagun dúru jawágu, áni buídujali jafíñerun.

⁶ Añájein, adíreirutiña lueí buri cátei le, ába jíchaagun joúngua lídoun buri sigénei málati.

7 Buséntiña buri lun arúfudajatiña jamá lídan lúrudu le líchugubei Búngiu lun Moisés, úati gunfaráanda jamáni ni le guánarügü jaríñagubei ni le jarúfudajabei luágu lúrudu ligía láu sarágu afíñeni.

8 Subúdi wamúti luágu buídu lan lúrudu, yúsuwarügaali ligía quei lubúdubu.

9 Lúnti lasúbudirúniwa luágu máma lan joun ja adügúbalin le buídubei ladügúwa lúrudu, lúrudu joúnti ja wuríbabaña, ja magáambadibaña, ja meberesenbaña láu Búngiu, ja gafígounbaña, ja minébenbei Búngiu lúma cátei lánina Búngiu joun, ja áfaruti jáguchi o jáguchu jilágubei, joun sun ja gáfarajadibaña,

10 joun ja agámaridubaña mamárieidunga o ja agámaridubaña wügúriña jáledigu, joun ja íwerujabaña gürígia, joun ja yéebaña, jáma ja afíñurubaña luágu iyéeni. Joúnti gíñe sun ja adügúbaña ámu cátei múaRADUNTI láu arúfudajani jarúmati.

11 Arúfudajani jarúmati le, úarati láu ugánu buíti luáguti asálbaruni le loúnajabadina Búngiu, le weírigubei, le fuleísei láalibeí gürígia, apúrichija.

Eteíngiruni luágu lugúdemejabu Búngiu

12 Teínqui numúti Wabúreme Jesucristu, le íchugubei ubáfu nun lun wadágimanu le, luágu lanügünina queísi ában wügúri derégüdagüati, lúma luágu líchugunina lun nesériwidun lun.

13 Adüga láali sun cátei lé buri nun láu sún meja anábagua náni, eíbaaja numútiña meja ja afálarubalin, adüga numúti meja sun le nuáraati lun nagúmuchaguagüdüni jafíñen. Ába gudéme nan

lun Búngiu lugúndun mámagidina meja afíñeti luágu Jesucristu áni ibídiñetí meja nun ca lan nadügübei.

14 Ligía luweírinbei nasándiruni labínirunina Búngiu, úara lúma afíñeni lúma ínsiñejabuni le gíñe wawágubei luágu lídaañadiwa lan ában lúma Jesucristu.

15 Inárüni cátei le, le tímatimaati, áni lúnti jafíñerun súngubei luágu inárüni lan. luágu “liábin lan Jesucristu uboúagun lun lasálbaruniña gafígountiña”, áu furúmiñeti jádaangiñe.

16 Ligía nagúdemedunbei lun Búngiu lun gayáraabei lan larúfuduni Crístu sun lugúraasun nuágu, áu le furúmiñebi jádan gafígountiña. Ítara líña niábin lun ábanbadina lan jémpulu joun ja lúnbaña jaffíerun luágu, lun jabíjini ibágarí magúmuchaditi.

17 ¡Ligía rúwama lubeí uweíriguni lúma inébesei lun Búngiu le Warúeitebei lun sun dan, súnwandan, le moúwedadibei, siñá ligía laríjíniwa, le Búngiu le ábanrügütí, le sábiu! Ítaralá.

18 Timotéo, niraü, rúnumuti gumádi le bun lun bageíndaguni luwúribun Búngiu buídu, queí meja laríñaguni Búngiu jayúmulugugiñe wadújeñu lueígiñe Jesucristu bun, ragüñubeí inárüni lánina asálbaruni, adügeina le basúbudirubei luágu richá lan.

19 Añájein gürígia, féridi jamúti jafíñen ladüga madügün jamá gásu láu le jasúbudirubei luágu richá lan.

20 Ítara líña lasúseredun lun Himenéo lúma Alejáandro ja nederegerubaña lun Máfia lun jafúnrendeirun lun manábagun jamáni Búngiu.

2

Arúfudajani libügürüü ayúmuraguni lun Búngiu

1 Furúmiñeti cátei, amúriajatina lun ladügünüwa ayúmuraguni lun Búngiu jawágu sun gürígia.

2 Lúnti wayúmuragun jawágu gumádimatiña, lúma jawágu sun lúrudugu lun gayára lan wabágaridun ában ibágari darángilati, le derégewati lun Búngiu, le gíñe inébewati lídan sun luwúyeri.

3 Buítí cátei le, gúndaati gíñe Búngiu le Wasálbaragüle láu,

4 le busénbei lun jasálbarun sun gürígia, lun gíñe jayábin lun jasúbudiruni inárüni lánina wasálbarun.

5 Ában rügüñein Búngiu, ában rügüñein gíñe gayára ladímurejan waweígiñe ligíbugiñe Búngiu, wügüri le Jesucrístubei.

6 Derégeguati Jesucristu lúngua lun loúnwen lun lafáyeiruni lebégi jasálbarun sun gürígia, ában lasúbudirawagüdün cátei le lídan lidáani.

7 Lun cátei le, loúnajana Búngiu lun narúfudajan joun ja mámabaña juríu libügürü inárüni le, lun gayára lan jafíñerun luágu Crístu queísi Jasálbaragüle. Áu, queísi ában afíñeti luágu Crístu, inárüni naríñagubei, mayéejatina.

8 Ligía nabúseerúnbei lun jayúmuragun wügüriña lídan sun fulásu, iñúrañu jájabu láu tarúman anígi, úouga igáni ni asígenejani jádan jáma jíbiri gürígia lídan le jayúmuragun lun Búngiu.

9 Manárimelá tuwéndegun jadáüragun würíña, lun máma lan láu amúriguni janárimeguti jaráanseragua joúngua, ni láu gólu, pérlas, o daüguaü séruburitu,

10 lun láu lan lubuídun igáburi jadáuragua joúgua quei lúnti lan jadügün würíña ja derégeguñañabaña joúngua lun Búngiu.

11 Lúnti maní jamá würíña dan le larúfudajoúniwa joun, lúnti jerésibiruni arúfudajani ligía láu ában ünabuni.

12 Májatina lun tarúfudajan würi lídan jadámurin afíñetiña, ni lun tagúmadiruni würi wügüri, lúnti teréderun maníñu.

13 Lugúndun Adán ladügübei Búngiu furúmiñe, lárigiñe, ladügoun Éva.

14 Máma gíñe Adán leyéedubai Máfia, würi ayeedúaboun, áni láu tayeedúniwa, ába táburujan lídoun figoú.

15 Láu sun líra, jasálbaruba würíña láu jagúnculirun láu le lúnbei jagúnculiruni queísi úguchuru, ánjein ítara méme jafíñerun luágu Crístu, arúfuda jagía ísiñejabuni láuma arúmani láu igáburi buíti.

3

Ligáburi ída lúba lan joúserun fádirigu

1 Inárüni cátei le. Ánjein abúseera ában gürígia lun fádiribei lan, ában wadágimanu buíti labúseerúbei ladügün.

2 Lun fádiribei lan ában gürígia, lúnti labágaridun ában ibágori le míchuti lúgaaru lun ladeinjoúniwa lun. Lúnti túmari lan ábanrügü würi, lúnti gíñe lanügün ában ibágori sériuti, buíti lichügü, inébewa. Lúnti aráanseñu lan sun dan lun lerésibirun bisída lúbiñe, lúnti buídu lan larúfudajan,

3 moún lumuti gátadi lan, manígi wuríbu, mabúseerun ligíame seínsu le marúmaanti

lagáñeirúniwa. Lubáragiñe líra, lúnti areída lan, dilí ligíame, manígi ligíame seínsu.

⁴ Lúnti gayára lániña tílana lúban agúmadira buídu, lun gíñe ladügün lun gagáambadi jamá lirajüñü, inébejabu.

⁵ Lugúndun áanjein magúmadirun lubáliña wügüri tílana lúban, ¿ída lubági gayára lan laríjin jáu tílana lilígilisin Búngiu?

⁶ Moún lumuti lubeíti fádiri lan ában iséri afíñeruti lueí lanáangun lúngua sarágu luágu lubára, ábame láburujan lábugiñoun íñarawaguni le gádaanbalin Máfia.

⁷ Lúnti buídu lan ligáburi, lúnti gíñe inébe lan joun ja mafíñebaña lueí ladímurejoún wuríba luágu, ábame láburujan tídoun lisádaran Máfia lun lagünrinchawagúniwa lubuídun líri.

Ligáburi ída lúba lan joúserun ja esériwidubaña ligílisirugu

⁸ Ja gíñe esériwidubaña ligílisirugu lúnti wügüriña jamá ja inébewatiña, lúnti jagúnfulirun láu jerérunt, moún lumuti jabácharuadun, ni lun línsiñedun seínsu joun.

⁹ Lúnti járugüdüni inárüni lánina afíñeni le arúfuda láalibeí Búngiu woun, buídu, lun gíñe jarúma tan janígi.

¹⁰ Lúnti jouchún, lárigiñeme, áanjein úa lubeí mégeiti luágu lubuídun jagáburi, ligíaba gayára lan jesériwidun ligílisirugu.

¹¹ Würíña ja esériwidubaña ligílisirugu, lúnti gíñe inébewa jamá, moún lumuti marásualugu jamá, lúnti sériu jamá, derégüda lídan sun cátei.

12 Ában esériwiduti ligílisirugu, lúnti túmari lan ábanrugi würi, lúnti gíñe lagúmadiruniña lirajüñü buídu jåu sun tilana lúban.

13 Lugúndun esériwidutiña ligílisirugu ja adúgúbalin jawádigimari buídu, buídubei ladímurejoúniwa jawágú, áni ragütimaaatiña anígi lun jadímurejan luágú jafíñen luágú Jesucristu.

14 Agúrabatina nídin aríjabu madíse,

15 nabürüjaní buri cátei le bun lun ánjana lan adárasaragua, lun subúdi báni ída líña lan lun loúserun gürigia jádan lufámilian Búngiu, to lilígilisinboun Búngiu le wínwanbei lun sun dan. Lilígilisin Búngiu ágüdajabalin linárün, toúnigteí inárüni ligía buídu.

16 Siñáti lasígenerúniwa luágú weírigu lan Wasálbaragüle Jesucristu, le subúdigüda láalibei woun.

Arúfudaguati Búngiu lúngua queísi gürigia lídan Jesucristu,
arúfudaleí Sífiri Sándu luágú úaragua lan Jesucristu.
Aríja jameí ánjeligu.

Apúrichijoúati luágú joun lílana sun fulásu,
afíñewa luágú lídan sun fulásu,
resíbiwa ligía siélu.

4

Ja lúnbaña jígiruni jafíñen

1 Furáanguti laríñaguni Sífiri Sándu luágú lídoun lánme lagúmujoún dan, añájeinbaña lan gürigia ígiruti jafíñen luágú Crístu, jafálarame espíritugu ja ayéejatiña lúma arúfudajani le jámagiñeti máfianu.

2 Jagáambajaba arúfudajani jámagiñe gürigia biángua tigíbu, yéetiña, ja masándirunbaña ni cáta

tídan janígi camá jamuga churáwaaru láu ában gúrábu súti.

³ Gúrígia jagía, aríñagatiña luágú mabuídun lan lun jagámaridun gúrígia, aríñaga jagía luágú níjein lan eígnini moún lumuti leigín, láu sun ladüga lan Búngiu eígnini buri ligía lun jeígini ja afíñebaña jáma ja subúdibalin inárüni, láu ateíngiruni lun Búngiu luágú.

⁴ Sun cátei le ladügübei Búngiu buítí, moún lumuti wamájarun lun ni cáta lídaangiñe, lúnti wánjarun lun sun le adüga láalibei, teínqui wameíme luágú.

⁵ Lugúndun láu wamúriajan lúma Búngiu lun labíniruni sun weígin, ñübinti lun labuídurun láu lerérun, lúma láu wayúmuragun lun luágú.

Ában esériwiduti buítí lun Jesucristu

⁶ Ánjein barúfudaja cátei le joun wadújeñu lueígiñe Jesucristu, ábanbadibu esériwiduti buítí lun Jesucristu, áni tágüdajoúba buwáni láu buri dimúrei le lánina wafíñen, lúma arúfudajani buítí le falábaalíbei.

⁷ Meféridirabeí bidáani asígeneja luágú buri libídiegun úraga le ni cátati ligíbugiñe Búngiu, lubáragiñe líra, áfaaguabá lun bagúnculirun lúma Búngiu.

⁸ Láu sun ju lan lánjingichún úgubu, jútimaati báningichagun búngua lídan bagúnculirun lúma Búngiu, lugúndun barúti cátei buítí woun lídan ibágari le lúma lídan ibágari le lúnbei wabíjini.

⁹ Inárüni cátei le, áni lúnti jafíñerun súngubei luágú.

10 Ligía lébubei wawádigimardun, súfuri wagía anabúni, lugúndun rúwamaali lan weménigi luágu Búngiu le wínwanbei, le aráansejaalibei asálbaruni joun sun gürígia, áni ja afíñebaña luágu, jerésibirubei asálbaruni ligía.

11 Ligía buri cátei lúnbei barúfudajani lun jagúnculirun gürígia láu.

12 Sériulá bigáburi lun manügüniwa ban quei ni cáta lueígiñe ñüraügidibu lan, lubáragiñe líra, lúnti ában ban jémpulu buítí joun ja afíñebaña, lídan ligáburi badímurejan lúma boúserun, lídan ínsiñejabuni, lídan bafíñen luágu Búngiu, lúma lídan larúma bibágari.

13 Rúguabá búngua lun balíijanun Lerérun Búngiu lun adámurini, íchiga gurásu joun wadújeñu lídan jafálaruni, arúfudaja joun daríme lun nachülürün.

14 Yúsubeí ubáfu le líchugubei Búngiu bun dán meja le jíchugunbalin tábutigu ligílisi jájabu bábulugu, adímurejeina jagía dimúrei lúmagiñe Búngiu bun.

15 Derégeguabá búngua lún buri cátei le, lun gayára lan larijíniwa bawáanserun lídan cátei láni Búngiu.

16 Goúnigiguabá búngua, lúma láu le barúfudajabe, ítaramemebá derégüdagu lídan sun cátei. Ánjein badüga ítara, basálbaruba, sálba jagíame gíñe ja agáambubalibu.

5

Ída lúba lan ligáburi loúserun Timotéo jáma afíñetiña

1 Madeínjabá lun ában weíriei mútu, lubáragiñe líra, adímurejabá lun camá jamuga lun búguchi,

oúsera báñame wügüriña ñübürigiña queísi bamúlenu.

² Oúsera báñia weýaaña würíña quei boúserunun búguchu, oúsera báñame würíña irájüñü quei bítunu, láu lubuídun arítaguni.

³ Íderagua báñia würíña ja jiláaňabaña úmari, ja arijúabei luágú mégei jamá iderúni.

⁴ Ánjein garájüñü tubeí ában würi to jiláali túmari, gabáňa tugúya, lúnti jafúnrendeirun irájüñü jagía lun jeténirun furúmiñe lun le jemégeirubei jafámilian lúma lun jáguyugüdüni ínsiňejabuni le jadúweirubei joun jagübürigu, lugúndun buíti cátei le, gúndaati gíñe Búngiu láu.

⁵ Würi to jiláali túmari, to eréderuboun tábugua le tímatimaati, rútumuti teménigi luágú Búngiu, merédeti gíñe tayúmuragun lun Búngiu áriebu, wéyuagu.

⁶ Ánjounti to edéregeraguboun túngua lun ugúndani lánina ubou le, jiláňu tína lun cátei lánina Búngiu láu sun wínwangiru lan.

⁷ Aríñagabeí buri gíñe cátei le joun, úa lámuga ni cáta lun ladeinjoún joun luágú.

⁸ Le marítagunti jawágu lánigu, játima lidújeñu, magúñfulinjali lúma lafíñen, wuríbatimáatiti sügü láu ában gürígia le mafíñeti.

⁹ Lun labürüdüniwa tíri würi to jiláalibei túmari tídan gárada lánina íderawagúni, to rügúboun níjeinjali lúmagiñe ürüwa-wein irúmu táu, lun gíñe ábanrügügili lán meja túmari.

¹⁰ Lúnti tasúbudirúniwa luágú buíti le tadügübei queí buri jamúga ánjein meja agüria ja tubáliña tirájüñü buídu, ánjein buídu lubeí toúserun jáma ja

achülürubaña túbiñe, ánjein seríwi tubáliña idújeñu lueígiñe Crístu manáangunga túngua, ánjein íderagua tubáliña ja asúfurirubaña, o ánjein adüga tubeí furúmieguarügü ámu cátei buíti.

11 Würíña ja jiláaña úmari ja ñübürigiña, mabürüdabeí jíri tídan gárada, lugúndun lachülüruba dan lúnya jabúseerun jámari. Ábameti jígiruni jesériwidun lun Búngiu ligílisirugu lúnya jamárieidun.

12 Ábameti jadímurejan gürígia jawágu ladüga jadüraaguni jadáradun lúma Búngiu le lánina jesériwidun lúnrügü súnwandan.

13 Ába jayábin lun jamágualigudun, mámarügü jamágualigudun, ába gíñe marásualugu jamá, eméteja lídoun sun cátei, adímureja cátei le moún lumuti.

14 Ligía nabúseerúnbei lun jamárieidunya ja ñübürigiñabaña, lun garájüñü jamá, lun joúnigirunun jában, lun míchugun jamá lúgaaru joun ja mafíñebaña lun jadímurejan wuríba jawágu.

15 Añájein würíña, ígira jamáali Búngiu, ába jafálaruni Máfia.

16 Ánjein añájein jabeí würíña ja jiláalibeí jámari jádan lufámlian ában afíñeti würi o wügüri, lúnti líderaguniña, mígirun ligíame lun ában jamá ijürügu tun ligílisi, ítara lúba gayára lan jíderaguniña tílana ligílisi würíña ja busénbaña jíderawagún.

17 Fádirigu ja lábugiñeñounboun jaríaajan ligílisi, ja adügübalin jawádigimari buídu, lúnti inébewa jamá sarágu, játima gafísiutebalin apúrichijani lúma arúfudajani.

18 Taríñajare Lerérun Búngiu. “Magúragua jumeí liyúma jilügün bágasu le lánina wadágimanu lueí lásiñerun leígin lídaangiñe tubúñe fulúwaaru le uágubei ladügüragua lun lagídaruni túra.” Aríñagatu gíñe. “Garíchati ñadágimeinti lun libíjin lafáyeiruaja.”

19 Madügabá gásu luágu líchugún lidúnrun ában fádiri ánjein úa jabeí biáma o ürüwa lun jíchugun fe luágu lidúnrun.

20 Ánjaña ja asígirubaña lídan figoú, lúnti badeínjan joun jagíbugiñe sun afíñetiña lun janúfudedun súngubei lueí jafígounjan.

21 Ayúmuraguatina bun ligíbugiñe Búngiu lúma Wabúreme Jesucristu, lúma jagíbugiñe ánjeligu ja lanúadirubaña, lun bagúñfulirun lúma buri gumádi le, lun ában lan láu janügüniwa sun gürígia.

22 Míchigabádügabá gásu luágu líchugún lidúnrun ában fádiri ánjein úa jabeí biáma o ürüwa lun jíchugun fe luágu lidá ni ában queísi fádiri tídan ligílisi lídan loúfudagun, lúnti batúriajani ligáburi buídu lueídügü gafígoun lan, laríjíwameti camá gúndaatibu láu lifígoun. Dísebá lueí sun le wuríbabai.

23 Quei súnwandan lan gári lan burágeirugu, mátabá dúnarügü, gurába gíñe murúsun diweín.

24 Lídan le báluajaniña wügüriña lun jesériwiduni Búngiu ligílisirugu, jarítaguabá luágu añájein lan gürígia arijúati jafígoun furáangu lubáragiñe jagúserun, añájein gíñe, marijínti jafígoun darí lárigiñe.

25 Ítara méme lína gíñe, cátei buíti le jadügübei gürígia, arijúati furáangu, áni íbini marijín lan, siñáti leréderun arámudagu lun sun dan.

6

¹ Afíñetiña ja mûsubaña, lúnti weíri lan jinében jayúbudirigu joun, lun madímurejoún lan wuríba luágú líri Búngiu, ni luágú cátei le warúfudajabeí.

² Ánjein añájein lubeí esériwidutiña gayúbudiritiña afíñetiña, moún lumuti loúguia lan jinében joun ladügarügü jadújeñu jamá lueígiñe Crístu. Lubáragiñe líra, lúnti jesériwiduniña buídutima, lugúndun ja erésibirubalin lubuídun jesériwidun, afíñetiña, idújeñu gíñe jínsiñegutiña. Arúfudajabeí cátei le, apúrichijabeíme.

Arúfudajani maríchati lúma irísini inárüni

³ Ánjein arúfudaja ában gürígia cátei maríchati áni mûaraanti lúma larúma arúfudajani le láni Wabúreme Jesucristu le íderagubaliwa agúñfulira lúma Búngiu,

⁴ ában barúrgua túngua gürígia ligía, le ibídiñeti ni cáta lun. Ganígití lasígenejan luágú buri dimúrei, lídaangiñeti asígenejani le liábin buri gimúgaü, gáñiguaü, anábajani, mafíñeni joun gürígia,

⁵ lúma buri wuríbu magúmuchaditi. Jíbiri gürígia ja, wuríbati jasáminan, ibídiñejabutiña lun inárüni, jarítaguatiña luágú lóbuna lan lagáñeirun irísini agúñfuliruni lúma Búngiu. Disebá jaweí gürígia ja ítarabaña.

⁶ Inárüni luágú ában lan oúnwenbun irísini agúñfuliruni lúma Búngiu lun le gufúrumabei láu le lúmabei.

⁷ Manügüntiwa ni cáta wámagua ñájoun uboúagun, siñábei gíñe wanügün ni cáta yágiñe,

⁸ ánjein geígin wabeí, ganáangun, lúnti gufúruma wamá láu líra.

9 Ánjaña ja busénbaña jarísidun, mawándun jamúti oúchawagúni, ába jáburujan tídoun lisádaraana sarágu lagübüri ayúmajani le málati, le ásiñeragüdübei gürígia jebélurun siélun, ába joúdin máfiougatin.

10 Línsiñegu seínsu ligía lílagülebei sun luwúyeri wuríbani, áni añájein sarágu gürígia ladüga joúchun jabíjin seínsu, ába jígiruni jafíñen luágú Crístu, buíngüda jamáaliti jabágari guánarügü láu asúfuriruni.

Wuríbu buítí le láni afíñeni

11 Ánjabuti amürü, Timotéo, queísi ában ban wügüri derégeñuti lun Búngiu, anúrajabá lueí buri cátei le. Barüba ában ibágari le lánina ísuruni, le lánina gúnfuli lúma Búngiu, le lánina afíñeni, le lánina ínsiñeni, le lánina gagúraasuni lúma areíduni.

12 Áfaaguabá buídu luágú láni wafíñen fuleísei, ábame bagáñeiruni ibágari le magúmuchaditi, lun líra lagúara Búngiu bun dán meja le barúfudunbalin jagíbugiñe sarágu gürígia luágú aráanseñu bíña lan lun bafálaruni Crístu.

13 Guetó, ligíbugiñe Búngiu le íchugubei ibágari lun sun cátei, lúma ligíbugiñe Jesucrístu, lé meja gíñe geféenbei luágú le inárünibei ligíbugiñe Piláto,

14 buséntina lun bídin láu le nubeíbei bun táu sun tarúma banígi, úa lámuga cába lan uágu ladeinjoúa bun, darí liábin Wabúreme Jesucrístu.

15 Dánme lachülrün dan ligía, le lanúadajabei Búngiu, lagíribuduba Crístu uboúagun, Búngiu rügüñein weírigu, Súnti Gabáfu, Jarúeite urúeigu, Jabúreme abúremteinigu.

16 Ligía rügűñein moúwedadi, le abágaridubei lídan larúgounga le ñíjin lubeí mayárafadun lan ni ában. Marijin lagili ni ában gürígia Búngiu, siñáti gíñe larijíniwa. ¡Rúalá uweíriguni lun, arúfudualá lubáfu lun sun dan! Ítaralá.

17 Ja gámabaña irísini lánina uboú le, aríñagabá joun lun manáangun jamá joúngua luágu, míchugun jameíme jeménigi luágu irísini ligía, lugúndun machourunti, lun jíchuguni jeménigi luágu Búngiu, le wínwanbei, áni rúleí sun cátei woun gíbe lun wagúndaarun luágu.

18 Aríñagabá joun lun jadügünü le buídubei, lun buídu lan joúserun le tímatimaati, lun aráanseñu jamá lun jíchuguni lúma lun jafánreinruni le jámabei.

19 Ítara lúba joúndaragun irísini joúngua siélu le adúrarubei lun sun dan, ítara lúba jabíjini ibágari tímatimaati le magúmuchaditi.

Lagúmujoún dimúrei lun Timotéo tídan gárada to

20 Timotéo, toúnigibeí le íchugúbei lábugíñe baríaján. Magáambabá dimúrei buri le lánina lisúbudin uboú, ni sigénei le lánina cátei le gíridügübei subúdi,

21 añájein jádaangiñe ja afálarubalin luwúyeri subúdi le, ígira jamáali jafíñen.

Biní lábu Búngiu. Ítaralá.

**Lerérun Búngiu To Lánina Iséri Darádu
New Testament in Garifuna (HO:cab:Garifuna)**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Garifuna

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Garifuna [cab], Honduras

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Garifuna

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
df8e4807-f4f9-5f4a-ab14-d1f7ffe98b0a